

Faciliterend, inventief en veelzijdig interieur

Lumion Amsterdam biedt gepersonaliseerd onderwijs en zocht voor de nieuwe locatie in Amsterdam een architectenbureau dat haar ambitieuze onderwijsdoelstellingen passend zou vormgeven. Het vond in atelier PRO een ideale sparringpartner.

TEKST **Peter van Kester**
FOTOGRAFIE **Jan Paul Mioulet**

Opdrachtgever **Gemeente Amsterdam**
Architect **atelier PRO; Dorte Kristensen, Martijn de Visser**
Interieurontwerp **atelier PRO; Dorte Kristensen, Amal Habti**
Interieurbouw **Van der Plas Meubel & Project**
Meubilair **Eromesmarko, Van der Plas Meubel & Project**
Vloeren **Forbo Eurocol (LiquidDesign)**
Verlichting **Maas & Hagoort**
Grafisch ontwerp wandafbeeldingen **Brunschot**
Wenteltrap **Wolter Tijdink**
Gevelbouwer **Hermeta**
Adviseur constructie **Van Rossum Raadgevend Interieurs**
Adviseur installaties **Ingenieursbureau Linssen**
Adviseur bouwfysica **LBP Sight**
Hoofdaannemer **Hegeman**
Oppervlakte **14.100 m² (7.690 m² nieuwbouw en 6.410 m² renovatie)**

FOTO LINKS

Nest 'Escher meets Einstein'; de nesten zijn open leergebieden met op elke verdieping een ander thema.

FOTO BOVEN

Een hoog, glazen atrium verbindt de nieuwbouw met de oude mts.

FOTO ONDER

De blikvanger in het atrium is de spectaculaire wenteltrap.

Lumion is een school voor mavo, havo en vwo. De onderwijsvisie is gebaseerd op het Zweedse Kunskapsskolan-model, dat uitgaat van het individu. Gepersonaliseerd onderwijs dat leerlingen stimuleert zelf de regie van hun ontwikkeling te nemen, passend bij hun eigen tempo en interesses. Om te leren samenwerken, te plannen en verantwoordelijkheid te dragen. De docenten begeleiden dit proces intensief. Dergelijke ambities vragen om een speciale huisvesting.

Die vond Lumion in Amsterdam Nieuw-West, in de voormalige mts uit 1973 van architect J.B. Ingwersen. Dit jonge monument, doordeesemd van de sfeer van Le Corbusier, werd gerenoveerd en uitgebreid door atelier PRO. Dorte Kristensen was met Martijn de Visser en Amal Habti verantwoordelijk voor het ontwerp. "Voor de opdracht om dit prachtige gebouw te renoveren, zou ik bijna een moord doen", zegt Kristensen. "De eigenzinnige directie was bijzonder inspirerend. Hoewel zij voor ons kozen, kwamen ze direct met kritiek op onze eerste schetsen. Ze moesten wennen aan het brutalistische gebouw, maar wij beloofden hen ervoor te zorgen dat ze er verliefd op zouden worden. Dat werden ze!"

Atelier PRO deed de renovatie van het bestaande gebouw en ontwierp een nieuw bouwblok en gymzalen. Een hoog, glazen atrium verbindt de nieuwbouw met de oude mts. Het bevat ook de nieuwe, monumentale entree, de receptiebalie en een spectaculaire wenteltrap.

FOTO BOVEN

Een van de voormalige praktijklokalen is nu een gymzaal.

FOTO LINKSONDER

Aan de wanden hangen afbeeldingen van inspirerende mensen in kleurig neonlicht.

FOTO RECHTSONDER

In het nest met als thema 'Nature takes over' kunnen jongeren zich terugtrekken in een grote boomhut.

Verwonderruimtes

In het oude gebouw is Lumion's bovenbouw gehuisvest. Het betegelde trappenhuis bleef behouden, maar de voorheen gesloten lokalen werden opengebroken en gangen verdwenen. Omdat bovenbouwleerlingen doorgaans zelfstandig werken, kwamen hier slechts drie klassieke theorielokalen. Het interieur bestaat nu uit open leerpleinen, zalen voor dans en theater, auditoria en 'verwonderruimtes'. Hier geven experts inspiratiesessies aan groepen van soms negentig leerlingen. Deze ruimtes verschillen van rond, dromerig en introvert (de ruimte met de sterrenhemel) tot nostalgisch en uitgesproken – zoals de 'debating room', geënt op het Britse Lagerhuis, met antieke portretten en lessenaar. Andere auditoria zijn abstract: daar ligt de nadruk exclusief op de geboden presentaties en wanen de leerlingen zich al bijna in de universiteitsbanken. De leerpleinen bevatten huiselijke banken, verbeeldingsrijk vormgegeven 'huisjes' en projectruimtes. Bijvoorbeeld een ronde nis die ontstaat door hoge gordijnen te sluiten, bedrukt met Klimtmotieven. Allemaal zorgvuldig ontworpen zodat leerlingen individueel of in groepjes kunnen werken.

Aan de wanden hangen afbeeldingen van inspirerende mensen in kleurig neonlicht, zoals Leonardo da Vinci, Picasso, Chanel, de Dalai Lama, Muhammad Ali en de eerste vrouwelijke astronaut. Prikkelende uitspraken zetten je aan het denken, zoals het onsterfelijke 'Ik denk dat ik het kan want ik heb het nog nooit gedaan!' van Pipi Langkous.

Nesten

De onderbouwleerlingen gebruiken de vijfjarige nieuwbouw.

De opzet verschilt hier wezenlijk van de bovenbouw. Vier verdiepingen belichamen elk een thema uit het leer-ontwikkelingstraject. In deze zogeheten ‘nesten’ werken de leerlingen met hun eigen docenten, in een veilige sfeer om sociale contacten te smeden. Iedere verdieping bestaat uit een groot leerplein met leslokalen, spreekkamers en een open docentenruimte. Een bijzondere zit-installatie illustreert steeds het thema.

Het eerste thema is ‘Nature takes over’. Op deze overwegend groene verdieping kunnen de jongeren zich in een grote boomhut terugtrekken. Interieurarchitect Amal Habti: “We kozen vier thema’s, bijvoorbeeld Science, over wiskunde, ruimtelijkheid en verwondering. Dat gaven we vorm met een zit-sculptuur van gestapelde kleurkubussen, knipogend naar verschillende schaalniveaus. Door de actieve zit is het niet echt een loungemeubel, maar toch razend populair. We hadden sferen met alleen kleuren en materialen kunnen creëren, maar Lumion wilde méér. Deze eyecatchers helpen de leerlingen, die vaak net van de basisschool komen, hun plekje te vinden.” Het thema ‘Granny revisited’ verwijst naar geschiedenis en nostalgie. Op deze verdieping kunnen de leerlingen chillen in een ‘vliegend tapijt’ of zitten op vintage-meubelen. Het vierde thema viert de jaren zestig van Mary Quant en popart, met

FOTO BOVEN
Een van de leerruimtes voor de bovenbouw.

FOTO MIDDEN
De ‘debating room’, geënt op het Britse Lagerhuis.

FOTO ONDER
In de gerenoveerde oudbouw zijn voor de bovenbouw leerlingen diverse vrije leeromgevingen beschikbaar

FOTO BOVEN

Een van de thema's viert de jaren zestig van Mary Quant en popart.

FOTO MIDDEN

Ronde nis die ontstaat door het sluiten van een gordijn bedrukt met Klimt-motieven.

FOTO ONDER

Op de verdieping met als thema 'Granny revisited' kunnen de leerlingen chillen in een 'vliegend tapijt'.

psychedelische kleuren en beelden van de 'wereld op zijn kop'. De gevarieerde thema-inrichting geeft de jongeren een ruime keuze hoe zij willen leren, alleen of in groepjes. De blikvangers werken ook succesvol als meetingpoints. Omdat Lumion grote nadruk legt op tekenen, theater, science en creativiteit, kwamen op de begane grond een science- en medialab en een handvaardigheidsatelier.

Huzarenstukje

Magistraal is de ontsluiting van de nieuwbouw in het atrium. De spectaculaire, wenteltrap heeft beneden een doorsnede van ruim 8 meter. Omdat hij bovenin door minder personen wordt gebruikt, wordt de trap steeds smaller en tordeert hij – alsof hij scheef staat. Hij is gemaakt van dubbelwandig, witbeschilderd staal en ontwikkeld met een trapfabrikant, die hem in delen bouwde en ter plekke in elkaar zette. Kristensen: "Op ons bureau experimenteerden

FOTO BOVEN
Het grand café in de oude entree.

BOVEN
Plattegrond begane grond.

MIDDEN
Plattegrond eerste verdieping.

ONDER
Plattegrond tweede verdieping.

we met bakstenen en multiplex om de loopzones te checken en de verjonging te bestuderen. Zo knap als hij is ontworpen, zo knap is hij ook gebouwd.” Een ingenieursbureau integreerde de trap in het constructief ontwerp voor de nieuwbouw. Zodanig dat de trap nu vrij aan de verdiepingvloeren hangt. Een huzarenstukje, met recht genomineerd voor de Nationale Staalprijs 2020.

Van de vijf oude praktijklokalen, links van de ingang, zijn er twee bewaard. Zo bleef het oorspronkelijke straatbeeld behouden. In het ene blok kwam een gymzaal, in het andere directieruimtes. Een nieuwe, betonnen pergola vervangt de vroegere verbindingsgang. Het bestaande hoofdgebouw werd gereinigd, waar nodig gerestaureerd en duurzaam geïsoleerd op hedendaags niveau. De oude entree functioneert nu als ‘grand café’.

De nieuwbouwgevels en sporthallen zijn bekleed met platen aluminium, gevouwen in twee ritmen en geplaatst in horizontale stroken. Zij zorgen voor een bijzondere lichtreflectie. Habti: “Het lijkt grillig, maar er is wel degelijk een repetitie. We hebben dit via maquettes bestudeerd en zelfs met een schoonmaakbedrijf uitgezocht hoe de witte panelen schoon zouden blijven.”

Bij Lumion zijn gebouw en interieur om de bijzondere onderwijsvisie heen ontworpen. Multi-gedifferentieerd en minutieus werkend van laag naar laag. Kristensen: “Alles bij Lumion heeft een reden, een verhaal. Niets is alleen maar gedaan ‘omdat het mooi was’.”

www.atelierpro.nl

